

Богдан Вікторія Олександрівна,
аспірант Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України (м. Київ)

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ КЕРІВНИКАМИ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у галузь дошкільної освіти – одна з найновіших актуальних науково-педагогічних проблем сучасності. Розвиток перспективних технологій, таких як мережні технології, хмарні сервіси, адаптивні інформаційно-комунікаційні мережі, віртуальні й мобільні технології та ін. здійснює вплив на усі сфери життєдіяльності, сприяє якісному оновленню способів роботи з даними, професійної взаємодії [2].

Поява у дошкільних навчальних закладах (ДНЗ) високотехнологічних засобів (комп'ютерів, цифрових проекторів, мультимедійних дощок та ін.), підключення до мережі Інтернет сприяє формуванню та розвитку нового інформаційно-освітнього середовища. Значною мірою зростає інтерес фахівців дошкільної освіти до ІКТ і можливостей їх використання у професійній діяльності [1; 3].

Комп'ютеризація та інформатизація ДНЗ передбачає впровадження комп'ютерних і мережних технологій в усі сфери діяльності, у т.ч. в управлінську. З метою визначення реального стану використання веб-технологій, зокрема хмарних сервісів у професійній діяльності керівників дошкільних навчальних закладів України, нами було розпочато анкетування в рамках констатувального етапу педагогічного експерименту, що триватиме упродовж 2015-2016 рр. Станом на березень 2016 р. в опитуванні взяли участь 120 керівників ДНЗ з різних регіонів, зокрема Дніпропетровської, Київської, Львівської, Полтавської, Харківської областей.

Проведене опитування дозволило з'ясувати низку питань, серед яких:

- доступність веб-технологій у ДНЗ (забезпеченість комп'ютерною технікою, підключенням до мережі Інтернет);
- рівень навичок використання комп'ютерних та веб-технологій керівниками ДНЗ (суб'єктивний показник);
- періодичність та цільове призначення використання веб-технологій у ДНЗ;
- обізнаність керівників ДНЗ щодо поняття хмарних сервісів та їх використання у професійній діяльності;
- готовність керівників ДНЗ до поглиблення знань і розвитку навичок використання хмарних сервісів у професійній діяльності тощо.

Було з'ясовано, що практично в усіх ДНЗ, що взяли участь в опитуванні, в наявності є комп'ютерна техніка (у 117 закладах зі 120) та підключення до мережі Інтернет (у 111 закладах зі 120).

Більшість суб'єктів діяльності ДНЗ використовують і комп'ютер, і мережу Інтернет у професійних цілях, а саме:

- тільки комп'ютер (без підключення до мережі): завідувачі (98 чол.), вихователі (72 чол.), методисти (65 чол.), медпрацівники (49 чол.), завгоспи/комірники (40 чол.), працівники харчоблоку (5 чол.);
- мережу Інтернет: завідувачі (90 чол.), методисти (70 чол.), вихователі (56 чол.), медпрацівники (32 чол.), завгоспи/комірники (32 чол.), працівники харчоблоку (95 чол.) (рис. 1).

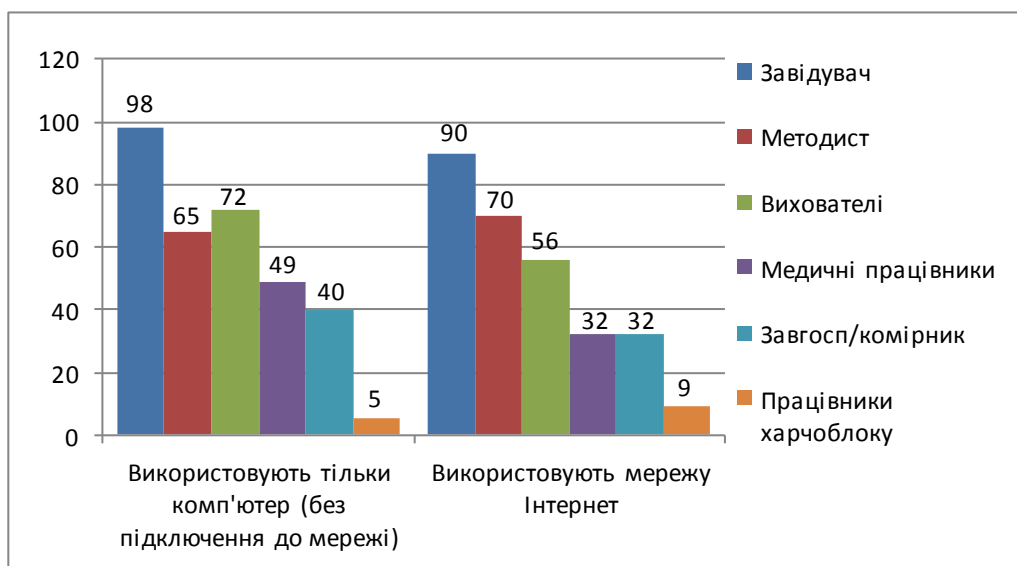

Рис. 1. Використання комп'ютера та мережі Інтернет співробітниками ДНЗ у професійних цілях (кількість, чол.)

При цьому, періодичність використання комп'ютера керівниками ДНЗ є наступною: кожного дня – 72 чол., кілька разів на тиждень – 24 чол., кілька разів на місяць – 17 чол., не використовують взагалі – 10 чол.

Щодо періодичності використання мережі Інтернет, то вона є дещо нижчою: кожного дня її використовують 65 чол., кілька разів на тиждень – 28 чол., кілька разів на місяць – 17 чол., не використовують взагалі – 10 чол.

Серед іншого, керівники ДНЗ використовують сервіси мережі Інтернет для здійснення комунікації з професійних питань, зокрема з колегами, керівництвом, батьками й підлеглими (рис. 2).

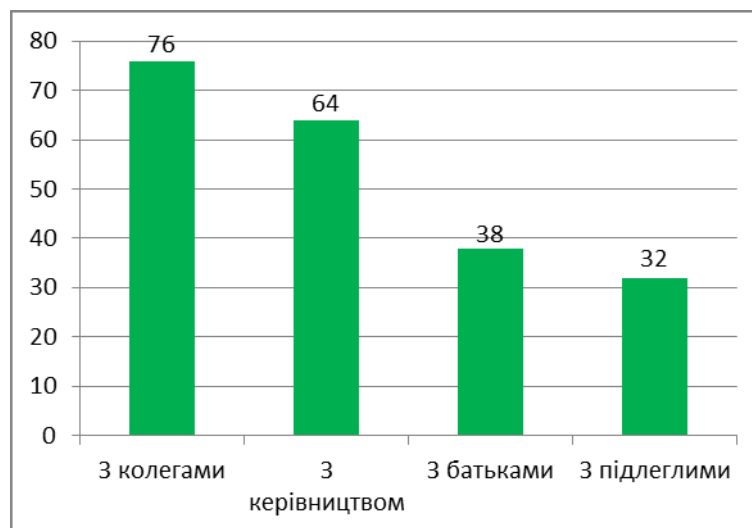

Рис. 2. Використання веб-технологій керівниками ДНЗ для комунікації щодо професійних питань

Як видно з рис. 2, все ж, потенціал комунікації засобами веб- і хмарних технологій недостатньою мірою застосовується управлінцями ДНЗ в організації взаємодії з підлеглими, основну причину чого вбачаємо в їх необізнаності щодо можливостей та переваг такої організації.

Для з'ясування рівня володіння комп'ютерними та веб-технологіями респондентам було запропоновано оцінити власний рівень за 5-бальною шкалою. Звичайно, оцінювання

рівня власних навичок має досить суб'єктивний характер. Відтак, на наступному етапі дослідження ми плануємо оцінити реальний рівень ІК-компетентності керівників ДНЗ за окремими її компонентами, зокрема в аспекті використання хмарних сервісів.

Попри те, що переважна більшість респондентів досить високо оцінили свій рівень володіння веб-технологіями (54 чол. – у «4» бали, 17 чол. – у «5» балів), все ж головною проблемою, що виникає у них при роботі з мережею Інтернет, вони визначили відсутність достатніх навичок (59 чол.). Серед інших проблем відзначено наступні: Інтернет-з'єднання низької якості (46 чол.), необхідність сплачувати за Інтернет-послуги (36 чол.); відсутність доступу до мережі Інтернет (21 чол.), відсутність бажання чи потреби працювати з мережею (7 чол.), що відображено на рис. 3.

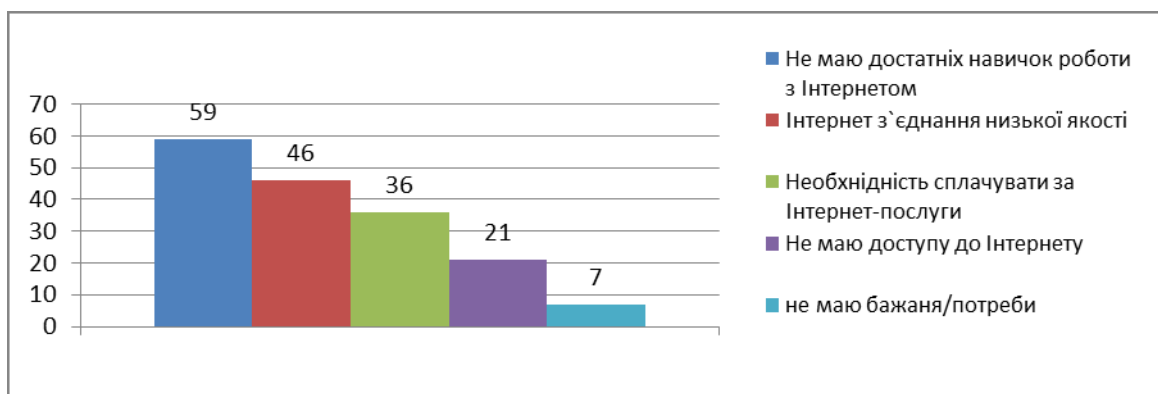

Рис. 3. Основні труднощі, що виникають у керівників ДНЗ при роботі з мережею Інтернет (кількість чол.)

Щодо поняття «хмарні сервіси», виявилось, що переважна більшість респондентів його чула вперше (80 зі 120 чол.). Саме ж значення цього терміну відомо лише 17 і невідомо – 103 респондентам, попри те, що більшість респондентів використовує на практиці різні хмаро орієнтовані технології. А саме: поштові сервіси, пошукові системи, засоби синхронної взаємодії, електронні соціальні мережі, сховища даних (рис. 4.1-4.5).

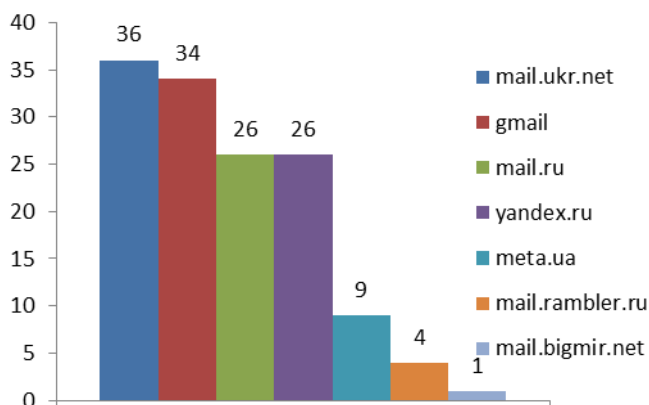

Рис. 4.1. Поштові сервіси

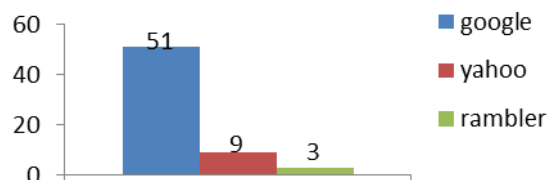

Рис. 4.2. Пошукові сервіси

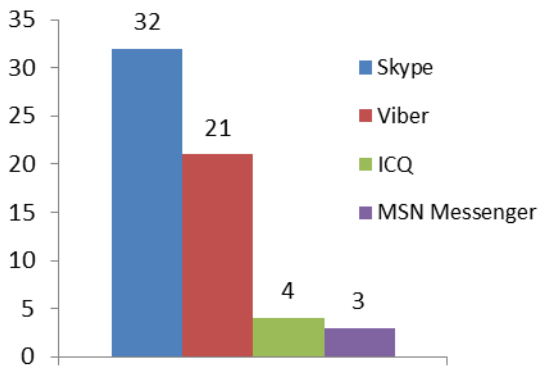

Рис. 4.3. Засоби синхронної взаємодії

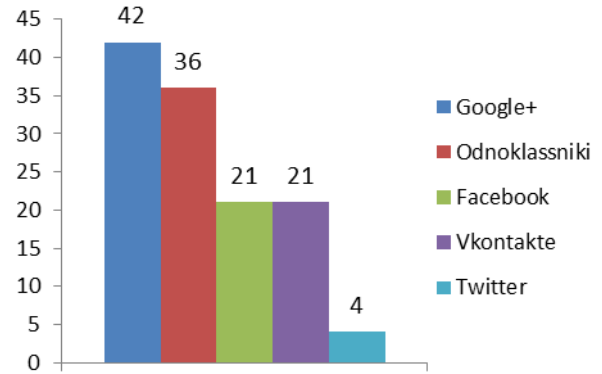

Рис. 4.4. Електронні соціальні мережі

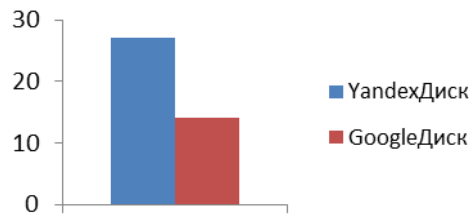

Рис. 4.5. Електронні сховища даних

Рис. 4.1. – 4.5. Хмарні сервіси, що використовуються керівниками ДНЗ у професійній діяльності

Аналіз даних на рис. 4.1 - 4.5 дозволяє стверджувати, що найбільшого поширення серед вітчизняних керівників ДНЗ набули поштові сервіси і електронні соціальні мережі, а найменшого – електронні сховища даних. У рамках попередньої гіпотези припускаємо, що причина такого розподілу криється в необізнаності керівників щодо потенціалу і можливостей використання «непопулярних» сервісів у професійній діяльності.

Цільове призначення сервісів, зазначених на рис. 4.1-4.5 розподілилось наступним чином: для комунікації їх використовує 71 респондент серед 120 опитаних, для пошуку інформації – 50, для спільної роботи з файлами – 39, для зберігання файлів – 36, для обміну файлами – 32, взагалі не використовують жоден зі згаданих сервісів – 12 (рис. 5.).

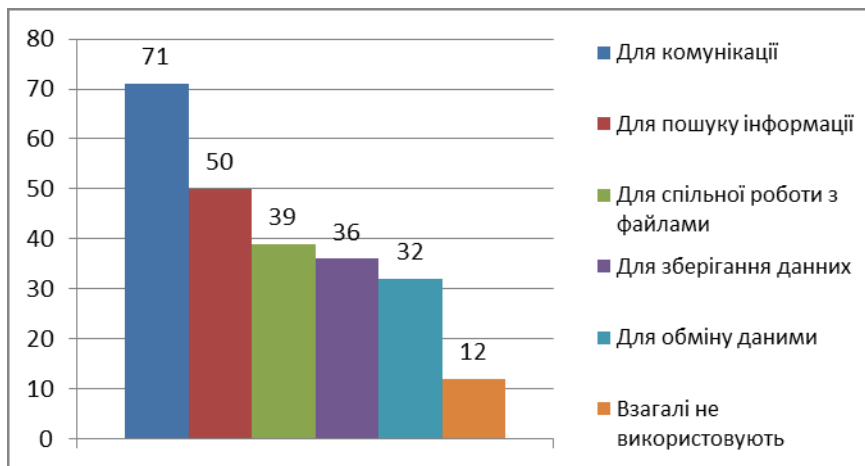

Рис. 5. Цільове призначення використання хмарних сервісів у професійній діяльності керівників ДНЗ (кількість чол.)

Позитивним фактором вважаємо висловлену респондентами готовність до підвищення власного рівня ІК-компетентності. Так, 100% відповіли, що хотіли б дізнатись про те, яким чином можна використовувати веб-технології, зокрема хмарні сервіси у професійній діяльності; також 100% відповіли, що готові підвищувати рівень володіння веб-технологіями, зокрема хмарними сервісами, для їх використання у подальшій роботі.

Висновки. Таким чином, анкетування 120 керівників дошкільних навчальних закладів з різних регіонів України дозволило виявити наступне:

- практично в усіх ДНЗ в наявності є комп'ютерна техніка та підключення до мережі Інтернет, якими користуються у професійних цілях різні суб'єкти діяльності ДНЗ (завідувач, методист, вихователі, завгосп, медичні працівники та ін.);

- керівники ДНЗ використовують сервіси мережі Інтернет для здійснення комунікації з професійних питань, зокрема з колегами, керівництвом, батьками й підлеглими;

- хоча переважна більшість респондентів досить високо оцінюють свій рівень володіння веб-технологіями, все ж вони визнають брак навичок для достатньо ефективної роботи з мережею Інтернет;

- сутність поняття «хмарні сервіси» невідома переважній більшості респондентів – майже 70% (80 зі 120 чол.) цей термін чують вперше. Не зважаючи на це, значна кількість опитаних використовують ці сервіси на практиці, зокрема поштові сервіси, пошукові системи, засоби синхронної взаємодії, електронні соціальні мережі, сховища даних;

- найбільшого поширення серед вітчизняних керівників ДНЗ набули поштові сервіси і електронні соціальні мережі, а найменшого – електронні сховища даних. Ці сервіси використовуються переважно для комунікації, пошуку інформації, спільної роботи з файлами, зберігання даних, обміну даними;

- усі з опитаних респондентів, визнаючи брак необхідних навичок, висловили готовність і бажання підвищувати рівень володіння веб-технологіями, зокрема хмарними сервісами.

Подальші дослідження вважаємо доцільним спрямувати на розроблення структури і обґрунтування компонентів ІК-компетентності керівників ДНЗ в аспекті використання хмарних сервісів, а також методики її формування.

Список використаних джерел

1. Богдан В.О. Регіональний досвід інформатизації управління дошкільною освітою // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журнал. – № 4. – 2015. – С. 91-95.

2. Шишкіна М.П. Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання якості засобів ІКТ [Електронний ресурс] / Шишкіна М.П., Спірін О.М., Запорожченко Ю.Г. // Інформаційні технології і засоби навчання, 2012. – №1 (27). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/632/483>

3. Nosenko Yu. Urgent directions in scientific research of informatization of preschool education in Ukraine / Yu. Nosenko, V. Bogdan, Zh. Matyukh // Actual Problems of Science and Education (APSE – 2016). – Budapest, Hungary. – Access mode: <http://scaspee.com/all-materials/urgent-directions-in-scientific-research-of-informatization-of-preschool-education-in-ukraine-nosenko-yu-bogdan-v-matyukh-zh#comments>